

HỆ THỐNG HÓA KIẾN THỨC

MÔN GIẢI TÍCH 2

1 Đạo hàm Vi phân

1.1 Vi phân

- Cấp 1: $df = f'_x dx + f'_y dy$.
- Cấp 2: $d^2 f = f''_{xx} dx^2 + 2f''_{xy} dy dx + f''_{yy} dy^2$

1.2 Vector Gradient, đạo hàm theo hướng của

- $\nabla f(x, y) = (f'_x, f'_y, f'_z), \quad \frac{\partial f}{\partial \vec{u}} = \frac{\langle \nabla f, \vec{u} \rangle}{|\vec{u}|}$
- $\nabla f(x, y, z) = (f'_x, f'_y), \quad \frac{\partial f}{\partial \vec{u}} = \frac{\langle \nabla f, \vec{u} \rangle}{|\vec{u}|}$
- Hướng tăng nhanh nhất của f khi đi qua M là hướng của $\nabla f(M)$. Giá trị lớn nhất của $\frac{\partial f(M)}{\partial \vec{u}}$ là $|\nabla f(M)|$

1.3 Phương trình tiếp diện tại $M(x_0, y_0, z_0)$

- Pt mặt cong $S : F(x, y, z) = 0$
 $F'_x(M)(x - x_0) + F'_y(M)(y - y_0) + F'_z(M)(z - z_0) = 0$
- Pt mặt cong $S : z = z(x, y)$
 $z = z'_x(x_0, y_0)(x - x_0) + z'_y(x_0, y_0)(y - y_0) + z_0$

2 Tích phân kép $I = \iint_D f(x, y) dx dy$

2.1 Trong tọa độ Descartes

- $D : a \leq x \leq b, y_1(x) \leq y \leq y_2(x)$
 $I = \int_a^b dx \int_{y_1(x)}^{y_2(x)} f(x, y) dy$
- $D : c \leq y \leq d, x_1(y) \leq x \leq x_2(y)$
 $I = \int_c^d dy \int_{x_1(y)}^{x_2(y)} f(x, y) dx$

2.2 Tọa độ cực cơ bản $x = r \cos \varphi, y = r \sin \varphi$

$$I = \int_{\alpha}^{\beta} d\varphi \int_{r_1(\varphi)}^{r_2(\varphi)} f(r \cos \varphi, r \sin \varphi) r dr$$

- Hình tròn tâm $O(0, 0) : x^2 + y^2 \leq R^2$:
 $\begin{cases} 0 \leq \varphi \leq 2\pi & (-\pi \leq \varphi \leq \pi) \\ 0 \leq r \leq R \end{cases}$
- Hình tròn tâm $O(R, 0) : x^2 + y^2 \leq 2Rx$:
 $\begin{cases} -\frac{\pi}{2} \leq \varphi \leq \frac{\pi}{2} \\ 0 \leq r \leq 2R \cos \varphi \end{cases}$
- Hình tròn tâm $O(-R, 0) : x^2 + y^2 \leq -2Rx$:
 $\begin{cases} \frac{\pi}{2} \leq \varphi \leq \frac{3\pi}{2} \\ 0 \leq r \leq -2R \cos \varphi \end{cases}$

$$4. \text{ Hình tròn tâm } O(0, R) : x^2 + y^2 \leq 2Ry : \begin{cases} 0 \leq \varphi \leq \pi \\ 0 \leq r \leq 2R \sin \varphi \end{cases}$$

$$5. \text{ Hình tròn tâm } O(0, -R) : x^2 + y^2 \leq -2Ry : \begin{cases} \pi \leq \varphi \leq 2\pi \\ 0 \leq r \leq -2R \sin \varphi \end{cases}$$

2.3 Tọa độ cực mở rộng

- Áp dụng cho hình tròn $(x - a)^2 + (y - b)^2 \leq R^2$
 $x = a + r \cos \varphi, y = b + r \sin \varphi, \mathbf{J} = r$
 $\begin{cases} 0 \leq \varphi \leq 2\pi & (-\pi \leq \varphi \leq \pi) \\ 0 \leq r \leq R \end{cases}$
- Áp dụng cho miền $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} \leq 1$,
 $x = ar \cos \varphi, y = br \sin \varphi, \mathbf{J} = abr$
 $\begin{cases} 0 \leq \varphi \leq 2\pi & (-\pi \leq \varphi \leq \pi) \\ 0 \leq r \leq 1 \end{cases}$

3 Tích phân bội 3 $I = \iiint_{\Omega} f(x, y, z) dx dy dz$

3.1 Trong tọa độ Descartes

$$\Omega : z_1(x, y) \leq z \leq z_2(x, y), hc\Omega = D \subset Oxy$$

$$I = \iint_D \left(\int_{z_1(x, y)}^{z_2(x, y)} f(x, y, z) dz \right) dx dy$$

Cách xác định D : gồm 3 yếu tố

- Các pt hoặc bất pt (xác định Ω) **không chứa z**
- Hình chiếu giao tuyến của $z = z_1$ và $z = z_2 : z_1(x, y) = z_2(x, y)$ (Sử dụng khi yếu tố 1 không tạo ra miền kín hoặc không có).
- Giao miền tạo bởi 2 yếu tố trên và điều kiện xác định của $z_1(x, y), z_2(x, y)$

3.2 Đổi biến

1. Tọa độ trụ : **Khi miền D đổi sang tọa độ cực**

2. Tọa độ cầu

$$x = \rho \sin \theta \cos \varphi, y = \rho \sin \theta \sin \varphi, z = \rho \cos \theta$$

Sử dụng khi có mặt cầu tâm O hoặc tâm $(0, 0, \pm R)$ kết hợp với

a/ Các mặt tọa độ

b/ Các mặt phẳng đi qua trục Oz , VD : $y = kx$

c/ Nón $z = k\sqrt{x^2 + y^2}$

CÁCH XÁC ĐỊNH CẶN

(i) Điều kiện của x, y là điều kiện của φ trên Oxy giống tọa độ cực.

(ii) Cho $x = 0$ trong điều kiện của Ω , lát cắt trên Oyz xác định ρ, θ .

Lưu ý : ρ là khoảng cách từ gốc O đến đường tròn, θ là góc quay từ trục Oz về cả 2 phía $\curvearrowright, \curvearrowleft$ ($0 \leq \theta \leq \pi$)

3. **Thể tích** $\Omega : V = \iint_{\Omega} dx dy dz$

4 Tích phân đường

4.1 Tham số hóa đường cong

Là biểu diễn x, y hoặc x, y, z theo một biến.

1. Đường phẳng

a/ Tọa độ Descartes : $y = y(x), x \in [a, b]$

hay $x = x(y), y \in [c, d]$

b/ Đường tròn $(x - a)^2 + (y - b)^2 = R^2$:

$$\begin{cases} x = a + R \cos t, y = b + R \sin t \\ t \in [0, 2\pi] \text{ hay } t \in [-\pi, \pi] \end{cases}$$

c/ Ellipse $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$: $\begin{cases} x = a \cos t, y = b \sin t \\ t \in [0, 2\pi] \text{ hay } t \in [-\pi, \pi] \end{cases}$

2. Đường không gian (giao tuyến của 2 mặt)

Cách 1 : Nếu có 1 pt mặt chứa 2 biến, xem nó như đường phẳng để tham số hóa, dùng pt còn lại tìm tham số cho biến thứ 3

Cách 2 : xác định hình chiếu giao tuyến lên một mp tọa độ, ts hóa cho hc này rồi dùng 1 pt mặt để tìm ts cho biến thứ 3.

4.2 Tích phân đường loại 2

$$I = \int_A^B P(x, y) dx + Q(x, y) dy \text{ theo đường cong } C$$

1. Cách tính

a/ $C : y = y(x) \Rightarrow I = \int_{x_A}^{x_B} P(x, y(x)) dx + Q(x, y(x)) y'(x) dx$

b/ $C : x = x(t), y = y(t)$

$$\Rightarrow I = \int_{t_A}^{t_B} P(x(t), y(t)) x'(t) dt + Q(x(t), y(t)) y'(t) dt$$

2. Công thức Green : C là biên ngoài, \curvearrowright của miền hữu hạn D (nếu có biên trong thì C gồm cả 2 biên và biên trong lấy \curvearrowleft)

$$I = \int_C P(x, y) dx + Q(x, y) dy = \iint_D (Q'_x - P'_y) dx dy$$

Lưu ý : C phải là đường kín (hoặc nhiều đường kín).

Nếu C không kín thì ghép đường (nên là các đường dạng $x = a$ hay $y = a$ và theo chiều của C so với miền D)

3. Tích phân không phụ thuộc đường đi

B1: Kiểm tra $Q'_x = P'_y$

B2: Tính I bằng cách đổi đường đi (đường gấp khúc $x = a, y = b$ đi từ A đến B) hoặc chọn hàm U thỏa $dU = P dx + Q dy$ và $I = U(B) - U(A)$.

5 Tích phân mặt loại 1

$$I = \int_S f(x, y, z) ds$$

Cách tính

1. Viết phương trình mặt $S : z = z(x, y)$ (hoặc $x = x(y, z), y = y(z, x)$).

2. Xác định hình chiếu D của S lên mp tọa độ tương ứng (VD chiếu lên mp $z = 0$)

Xác định từ 3 yếu tố :

(i) Pt mặt chắn mà không chứa z

(ii) Hình chiếu giao tuyến giữa S và các mặt chắn mà pt chứa z

(iii) Giao với điều kiện xác định của $z(x, y)$.

3. Tính $I = \iint_D f(x, y, z(x, y)) \sqrt{1 + z_x'^2 + z_y'^2} dx dy$

6 Tích phân mặt loại 2

$$I = \iint_S P dy dz + Q dz dx + R dx dy$$

6.1 Cách tính

Bước 1 Chọn cách viết pt S , VD $z = z(x, y)$

Bước 1 Xác định hình chiếu D_{xy} của S lên mp tọa độ tương ứng

Bước 1 Tính $I = \pm \iint_{D_{xy}} (P, Q, R)(-z'_x, -z'_y, 1) dx dy$

Lấy + nếu S lấy **phía trên** theo hướng Oz

6.2 Công thức Gauss-Ostrogradski

Yêu cầu : S là **mặt biên** của Ω , **lấy phía ngoài**

$$I = \iiint_{\Omega} (P'_x + Q'_y + R'_z) dx dy dz$$

6.3 Công thức Stokes

C là biên của mặt cong **hữu hạn** $S : z = z(x, y)$, lấy \curvearrowright nhìn từ **phía dương của Oz (nhìn từ trên xuống)**. Luôn chọn **phía trên** của S

$$I = \int_C P dx + Q dy + R dz$$

$$= I = \iint_S (R'_y - Q'_z) dy dz + (P'_z - R'_x) dz dx + (Q'_x - P'_y) dx dy$$

Nếu lấy \curvearrowleft : $\int_C = - \int_S$

Lưu ý : $\iint_S = \oplus \iint_D$

7 Chuỗi số

7.1 Chuỗi cơ bản

1. Chuỗi điều hòa $\sum \frac{1}{n^\alpha}$ $\begin{cases} \alpha > 1 : HT \\ \alpha \leq 1 : PK \end{cases}$
2. Chuỗi cấp số nhân $\sum x^n$ $\begin{cases} |x| < 1 : HT \\ |x| \geq 1 : PK \end{cases}$

7.2 Cách chọn tiêu chuẩn khảo sát sự hội tụ

1. **Tiêu chuẩn D'Alembert** : khi số hạng tổng quát có chứa tích vô hạn.
2. **Tiêu chuẩn Cauchy** : khi số hạng tổng quát có chứa dạng $u_n^{v_n}$
3. **Tiêu chuẩn Leibnitz** : chuỗi đan dấu nhưng Không xuất hiện dấu hiệu của 2 tc trên.
4. **Tiêu chuẩn so sánh** : cách sử dụng
 - a/Rút gọn số hạng tổng quát trước khi dùng D'A hoặc Cauchy.
 - b/Thành phần chính của số hạng tổng quát chứa n^α
 - c/Áp dụng cho chuỗi không âm (giữ nguyên dấu nếu thay \sim). d/Nếu áp dụng cho $\sum |a_n|$ thì **chỉ kết luận khi chuỗi so sánh hội tụ.**

7.3 Phát biểu định lý

1. **Điều kiện cần** : $a_n \rightarrow 0$: chuỗi phân kỳ. ($a_n \rightarrow 0$ không kết luận được gì.)
2. TC D'Alembert :
$$D_n = \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| \rightarrow D : \begin{cases} < 1 : HT \\ > 1 : PK \\ = 1 \rightarrow \begin{cases} D_n \geq 1 : PK \\ D_n < 1 : \underline{q}KL \end{cases} \end{cases}$$
3. TC Cauchy : $C_n = \sqrt[n]{|a_n|} \rightarrow C$: KL giống TC D'A
4. TC Leibnitz : $\sum (-1)^n a_n, 0 \leq a_n \downarrow 0 \Rightarrow$: hội tụ
($a_n \rightarrow 0$: PK, $a_n \rightarrow 0$ nhưng không \downarrow : \underline{q} KL)
5. $a_n \sim b_n$: $\sum a_n$ và $\sum b_n$ cùng bản chất ($b_n = \frac{1}{n^\alpha}$ hay $b_n = x^n$)

8 Chuỗi lũy thừa $\sum a_n(x - x_0)^n$

8.1 Miền hội tụ

1. **Bán kính hội tụ**
$$R = \lim \left| \frac{a_n}{a_{n+1}} \right|$$
hay $R = \lim \sqrt[n]{|a_n|}$
2. **Khoảng hội tụ** : $(x_0 - R, x_0 + R)$ (chuỗi đã pk bên ngoài $[x_0 - R, x_0 + R]$)
3. **Miền hội tụ** : xét thêm sự hội tụ của 2 chuỗi số tại 2 đầu **Khoảng hội tụ** (Tại 2 đầu không thể sử dụng C và D nhưng có thể dùng C_n, D_n)

8.2 Chuỗi Taylor

8.3 Tính tổng chuỗi